

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMÉGYE POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 5 korona. — Telefonszám: 14.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelenhetenként egyszer, 6 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A képviselőtestület szervez- kedése.

Székelyudvarhely, június 17.

Székelyudvarhely város képviselőtestülete tevékenységét, a városi ügyek iránt való érdeklődését igen hosszú időn keresztül a végeérhetetlen napirendi vitákban moritette ki. Eduárd és Kunigunda nótáját a közvélemény, a többség meguntta és elfordult ettől a taposó malomtól, ahol mindig ugyanazt a nótát hallotta, s a közügyeket megőző indolencia teljes mértékben felütötte fejét. A közgyűlések igen természetesen elveszítették vonzó erejüket, az ülésterem, hiába volt bármilyen fontos tárgy is tárgyalásra kitűzve, ha csak hecczre nem volt kilátás, üresen maradt, mert nem imponált senkinek, ha a képviselőtestületi tagok mellékkérdésekben verődtek össze s egy-egy napirendi vita erejéig szövetségben állva mentették meg a várost. Egész vonalon az elvetlenség bélyegét hordta magán a tisztelt képviselőtestület, s már-már alig kerülhetett tárgy elő, a melyben a gyűlés korábban már meg ne hozta volna határozatát, természetesen abban a tudatban, hogy azt végrehajtása előtt amugy is megbuktatja, a mi elvégre egyes esetekben még nem lett volna baj, ha tekintetbe vesszük azon határozatokat, melyeket a percz váratlan, hirtelen szült, hogy azután évtizedeken keresztül ránehezdedjék a polgárságra, pótdadó alakjában.

Akik nem hisznek az idealizmusban s azt tartják, hogy az emberi cselekedetek minden rugója csak önző anyagiség: érdemes lett volna azoknak megfigyelni azokat az ügyeskedéseket, melyeket a képviselőtestületi tag jelöltek csak a leg-

utóbbi választásnál is saját érdekükben kifejtettek. Mert mi az, városi képviselőtestületi tagnak avagy városatyának lenni? Polgári tisztesség, melynek azonban semmi anyagi jutalma nincs, csak terhei vannak. Részt venni minden közgyűlésen, foglalkozni a város igazgatását érdeklő összes ügyekkel, mindezekre időt, munkát, fáradságot fordítani — ingyen. Azonban a választás után a lelkesedés alászáll, a buzgalom megcsappan, s rövid idő múlva a közgyűlési széksorok üresen tátonganak, mert a jelölt elérte célját, ő már városatyá, ambíciója kimerült, a közügyeknek nem tud időt szakítani, azokat hadd végezze más — a többi. És a többi, jórészt szintén így okoskodik, s az eredmény — kapkodás, tervszerűtlenség, a városi ügyek stagnálása.

Ólom sulylyal nehezedett a fásultság, a közöny, a megnyugvó lemondás erre a városra. Minek felszólalni, minek írni? Az a rendszer, mely következetes folytatása a régi városi patriciusi uralomnak, mintha a vasnál is erősebb anyagból volna. Hiába minden támadás, minden kritika, áttörni hosszú éveken keresztül nem sikerült.

Most azonban a vészhangot maga a városháza kongatta meg, a polgármester a képviselőtestület radikális munkásságára appellál, mert anyagiakban a lét, vagy nem lét kérdése előtt állunk. A képviselőtestület nagy és hosszas politizálása, kapkodása, az ügyeknek nem őszinte elbírálása ideje alatt a terhek megnöttek, lényeges beruházások elmaradtak, viszonyaink, képességünk, s a kor követelte beruházások mérlegelésére nem volt időnk. Mámorban teltek el a napok és most eljött a katzenjammer. Mérlegelget kell csinálnunk minden vonalon, mely fel-

tárja a helyzetet, s bizony az eredmény nem a legfényesebb.

A sok építkezés mellett a községi iskola, az uszoda, másodsorban a városháza és villanyvilágítás, a víz szegénység, — noha ezekben jó részében már 8—10-szer határozott a képviselőtestület — még mind-mind problematikusnak nehezdednek a városra és a képviselőtestület gazdasági programjának sarkalatos tételét kell, hogy képezzék.

Azonban a mulasztásban a legkevésbé sem okolhatjuk a tanácsot. Most, amidőn a képviselőtestület végrevalahára tudatára ébredt a reális valóságnak, igen helyesen cselekszi, hogy a saját hibájának ismeri el a mulasztást, mert hát ugy is van az, hogy a jelenlegi állapot nem csak amugy a légből, magától pottyant ide le, hanem évről-évre, szukccszessive, a határozatlanságból, illetve a sok határozatból, a kapkodásból teremtődött meg.

Szükséges, hogy Székelyudvarhely városnak cziálpolitikája legyen, s a gazdasági igazság elérésére, a gyöngék védelmezésére tegyünk valamit.

A város meglehetősen magas pótdadóval küzd az kétségtelen és ez a pótdadó még emelkedni fog, amit iszonyatos elgondolni e drága, nehéz életben akkor, midőn Székelyudvarhely város népességének javarésze iparos és kereskedő. A barbár harmadik osztályu kereseti adó a maga tíz százalékos adókulcsával ezt a réteget már is sulyosan megterhelte. Aki becsületesen be merné vallani a jövedelmét, az biztosan koldusbotra jutna. Bizonyos, hogy a rideg törvény mellett fölöslegül derekasan működött az adókető bizottság is. A városi pótlék 20—25% között válto-

Templom-regék.

A csikszentgyörgyi kápolna építéséhez a következő, történeti alappal is bíró hagyomány fűződik. Nevezett községből egy Ilyés András nevű fiut szülői tanulás céljából a csiksomlyói gimnáziumba küldték. A fiu azonban nem érzett hajlamot a tanulásra s onnan megugrott. Hazament szülőihez. Édes anyja, hogy ne töltsé télenségekben az időt, a sertések őrzetével bizta meg. A fiunak a pásztorkodásra volt is hajlama s a sertéseket a község határában levő Oriás nevű erdőségben jókedvvel terelgette ide-oda. E közben egyszer elaludt s amikor felébredt, egy nagy szürke medvét látott maga előtt, amely lábát éppen kinyújtotta feléje. Ijedten kapott pásztorbotjához s azt kezeiben szorongatva, elkezdett imádkozni. És ime, a medve megfordul s lassan tovább czammog. A megijedt gyermek ezt látva, gyorsan összeterelte a sertéseket s haza hajtott, elbeszélve otthon a csodás eseményt. Anyját egyuttal arra kérte, hogy küldje őt ismét az iskolába. Édes anyja kérését teljesítette s fia azzal az elhatározással fogott másodsorban a tanuláshoz, hogy püspök lesz. Akarata diadalt aratott. 1696-ban püspökké szentelték. Mint püspök aztán a csodálatos eset színhelyére kápolnát építtetett. S hogy az eset emlékét annál jobban megörökítse, püspöki czimerébe a medvét bele is foglaltatta, amint a botját maga elébe tartó pásztorfiu ellen lábát kinyújtja.

Csik-Somlyón is van egy Szent Antal nevű kápolna. Ezt a hagyomány szerint egy Csobort Antal nevű szerzetes építette saját kezűleg, annak örö-

mére, hogy 1661-ben, Ali basa dulásakor, egy bokorba rejtőzködve, sikerült a szerzetesek közül neki egyedül, életét megmentenie.

A homoród-szentmártoni templomot is a községgel együtt fel akarták egy izben dálni a törökök. Bíró Gábor társai élén hősiesszen harcolva a pogány had ellen, esett el. A község leányai, hogy a vitéz levente emlékét megörökítsék, egy zászlót csináltak s azt sirjára tűzték. A zászló nyele — a szövet róla szétfoszladozván — a templom karzatán elhelyezve, ma is látható.

Ugyan csak a törökök ellen az aranyos-kövendí templom védelmében a nők tüntették ki magukat. Egy Bardóczné nevű aszony méhrajokat zudított a törökök nyakába s a templomot sikerült is megvédenie.

A gyulafehérvári templomba tudvalevőleg több jelesünk hamvait helyezték. Oda tették örök nyugalomra a nagy Hunyadi Jánost, fiát Lászlót, Izabella királynét, János Zsigmondot, Bethlen Gábort, I. Rákóczy Györgyöt, Martinuzsit, Bocskait, Báthori Kristófot, Endrét, a bitorost stb. stb. A templomban az eltemettek emlékét díszes siremlékek is jelölték, miket azonban hol a törökök és tatárok, hol más ellenségeskedő népek, a szent hamvakat is szélnek szórva, megcsenkitottak és összetördeltek. Mihály vajda egyik hajduja egy izben a Hunyadi János sarkofágjának kezébe adott vezéri botot rabolta el. Ugyan ez a hajdu ezt a botot később Orsi-Péter esztergomi várparancsnoknak akarta adományozni. A várparancsnok azonban, kitudakolván, hogy jutott ahhoz, a botot, hogy többet az szentségtelen

kezekbe ne jusszon, a Duna fenekére rejtette s magát a rablót is a Duna hullámaiba dobatta.

A csikszentmártoni határban egy kereszt bir történeti nevezetességgel. A hagyomány szerint azon a helyen áll, ahol Báthori Eudre bitorost meggyilkolták. A gyilkosság helyén az eset után hét évig vér szivárgott fel a földből. Senki oda nem közelíthetett, mert a földbe gyökereztek lábai. E hét év alatt a község határába semmi se termett, minek következtében a lakók egy része éhen halt, a másik része kivándorolt. Hét év után egy felszentelendőre szent életű ifju meg tudta közelíteni a helyet s oda keresztet helyezett. Vér se szivárgott ki többé a talajból s a határ is termékenynyé vált.

A csikszépvízi határban egy kápolna romjai láthatók. E kápolnához Moldovába kitelepedett csángó testvéreink szoktak volt évente egyszer elzarándokolni, hogy a tevéries viszonyt feljussák velünk. Aranynyal himzett fehér zászlók alatt jöttek s egyesülve ott az odavalókkal, együtt mentek onnan a csiksomlyói búcsura. 1744-ben azonban a veszteglő intézetek felállításakor, a csángók kijárását betiltották s azóta rom lett a kápolnából is.

A csiksomlyói Mária-szoborra egy tatár emelte egyszer kezeit, hogy baltájával széjjeltörje, de karjai tüstén elszáradtak. Ali basa dulásakor pedig egy másik tatár ostorával arczába csapott s az vérzet. E templomban a szószék felett levő Mihály arkangyal szobra a szónoklat előtt trombitálni szokott. A templomot Hunyadi építtette a Szent-Imrénély nyert hadizsákmány értékének egy részéből.

A berekereszturialak, hogy a törökök harangjukat ágyuöntési célra el ne vihessék, a föld alá ásták,

zik, s a legutóbbi adókvetés alapján ez is emelkedett. Ily viszonyok mellett a képviselőtestületnek nem volt szabad továbbra is összedugott kézzel maradnia, ha csak a saját romlásába magát nem kívánta taszítani. A képviselőtestület utolérte most a lelkiismeret furdalás, tudatára ébredt bűnének, s ennek eredménye az, hogy most társadalmilag szervezkedett, a tagok egymás állandó érintkezését keresik, hogy így együtt munkálva, egy célra törve elérjék egyelőre részben, később egészen, hogy e város gazdasági programja, — mindig szem előtt tartva a pénzügyi kérdéseket — teljes megoldást nyerjen. Tudatára ébredt a képviselőtestület most annak, hogy csak egy erős, erőteljes közszellem kifejlésztése, s a város ügyei iránti állandó és folytonos érdeklődésnek a polgárság minden rétegében való felébresztése és ébrentartása által segíthet a meglévő hiányokon.

Ily célzattal alakult meg a Városi értekezlet, melynek feladata lesz a maga kebeléből egy gazdasági bizottságot delegálni, minden tárgysorozatra kerülő lényegesebb tárgyban, minden gyűlést megelőzőleg, beható tanácskozás után, egyöntetűleg állást foglalni, s így remélhető, hogy a meglévő bajok szanáltnak, a kapkodás kizáratik, s alapja lesz vetve egy olyan hosszú időre kinyúló gazdasági programnak, melynek keresztülvitelével egyrészt az elemi követelmények valószínűleg meg, másrészt Székelyudvarhely belép a modern városok sorába.

Stagnálás.

Székelyudvarhely, jun. 16.

Mióta a nagy közjogi küzdelem lefoglalja újszólván az egész ország figyelmét és igénybevette minden energiáját, a Székelyföld gazdasági nyomorúsága századrangu kérdéssé súlydult. Néhány év előtt miniszteri exposék, kongresszusok tárgyát képezte, statisztikai kimutatásokkal dicsekedtek a közigazgatások, államtitkárok, miniszterek az ország

Később azonban keresve se tudták megtalálni. Végre a disznópásztor fedezte fel. A déli órákban ugyanis, mikor a disznók összetereelve, a napon sütkezni szoktak, egyikök egy bizonyos helyet előszeretettel szokott felkeresni. Kikémlelte a helyet s ime, a harangra bukkant rá.

A *kerelő-szenpáli* Haller-féle imodában van egy oltárkép, mely a boldogságos szüzet ábrázolja. A rajta levő felirat megmagyarázza, mi adott okot arra, hogy e templom épüljön. Eszerint Haller Gábor és gróf Károlyi Klára menyegzőjékor a hatlovas hintó alatt a méhesi tó jege beszakadt. A menyasszony, gróf Károlyi Klára fogadalmat tett a veszedelem pillanatában, hogyha megszabadul, a mennyei Atya tiszteletére templomot építtet.

A szabadulás bekövetkezett s fogadalmához híven a templomot megépítette. E templomban nevezetes különben egy másik kép is, mely a pécsi csodatevő szűz oltárképének másolata. Hogy miért nevezetes e kép, magyarázatát ennek a rajta levő felirat szövegében találjuk meg. A felirat szövege ez: „Bosnyában, Banyaluka városában 1737. esztendőben Károly császár kevés népére a törökök nagy sokaságának rohanásában testvérem, gróf Károlyi Ferencz, Haller István és Gábor fiam megmaradásához semmi reményem nem lévén, járultam a könnyező szűzhöz, kitől vigasztalás nélkül semmibe nem jöttem a pécsi szent képhez. Lehozott párját ide helyezni fogadalmat tettem s kedveseim csoda szerint mentve lőnek.“

Brassó legrégibb részében levő Bartholomeus egyházat a hagyomány szerint valami szerencsés esemény emlékére 3 árva leány építtette a 14 ik században. Az egyházat „Árvaleány templomnak“ is hívják.

A *kolozsvári* piarista templomban van egy Máriaszobor. E szobor eredetileg a Mátyás király korában épült szászsebesi templom tulajdona volt s a legenda szerint, amíg az odaváló templomban állott, az odaváló vidék szerencsétlenségét könyeivel mindig megjósolta. A reformációkor a szászsebesiek Kőrös Zsigmond erdélyi fő kormányzóknak ajándékozták,

színe előtt, hogy mi mindent tettek értünk. Miniszteri kirendeltségeket létesítettek sok hűhóval és főképpen sok költséggel, — de nagyon kevés eredménnyel. Igérték vasutat, ha körvasutat is, gyárakat a különféle iparok felségítésére és létesítésére, állami segítyet, hogy tőke is legyen hozzá. Igérték mindent, ami szép és jó.

Et natus est ridiculus mus. Az eredmény szebbnél-szebb fel- és elterjesztések, jó tanácsokkal ellátott leiratok, néhány ojtvány, tojás és juh.

Ez bizony gyenge dolog. Nemzetiségeink azzal vádolnak, hogy a magyar sovinizmus tulkapása 67 óta tizenöt törvénnyel nyirbálta meg jogait s hogy nemcsak nyelvükben és nemzetiségükben, hanem gazdasági existenciájukban is veszélyeztetve vannak. Bizony sajnós, hogy nem igaz.

Szerecsélen közjogi helyzetünk Ausztriával folytonos válságokat teremt számunkra, melyek malomkövekként morzsolják meg összes energiánkat s éppen a magyar nemzeti állam kiépítésére, de legfőként, ami mindennek alapja, gazdasági megerősödésünkre és felépülésünkre majdnem semmit sem tudunk tenni. Politikai válságaink egyszersmind gazdasági válságok is voltak s mindig hátrányunkra ütöttek ki. Jó törvényeinket pedig nem szokás végrehajtani.

Mondanom sem kell talán, hogy a gazdasági élet az állami energiának első és legnagyobb forrása s alapja egyúttal a többi forrásoknak is. Nem szabadna annyira elmerülnünk a politikai harcokba és küzdelmekbe, hogy égető gazdasági kérdéseink orvoslását elhanyagoljuk és elfeledjük.

Japán Oroszországgal folytatott nehéz és hosszú háború mellett tudott gondolni gazdasági érdekeire és felhasznált minden kedvező alkalmat, hogy megkösse rendkívül előnyös kereskedelmi szerződéseit.

Tudjuk, — a történelemből tanultuk, évek óta sokszor olvastuk — hogy a székelység volt Erdély magyarságának megmentője és fenntartója. Tapasztalatból tudjuk, hogy ez a védőbástya alapjaiban megrendült. Ismerjük a baj diagnózisát, a receptek is készen vannak, csak el kell készíteni az orvosságot és be kell venni.

Megyénknek is sok recept van megírva. De rá is vagyunk szorulva. Megyénk több száz családja a legnagyobb nyomornak, éhenhalásnak, a kivándorlás veszélyeinek néz elébe s a természet törvényénél

ki is a kolozsvári piarista templomnak adományozta.

Regényes színezetű história emlékéit fűzi a nép fantáziája a *fotosi* és *martonosi* közös templomhoz. Az eset egy példabeszéddel kezdődik. „Megveszi még a lelkén is, mint a fotosi a martonosién a polturát.“ A példabeszéd genzise ez: A fotosi ember egy polturát kölcsönzött a martonosiinak, de nem tudta sehogy se vissza kapni. Megesküdött végre, hogy megveszi még a lelkén is. Az adós meghalt s akkori szokás szerint a templomban helyezték ravatalra. Elérkezett hát a pillanat, hogy a fotosi ember fenyegetését beváltsa. Ura is akart maradni szavának és hogy annál jobban elkészüljön a nagy feladat végrehajtására, jól bepálinkázott, mikor a tett végrehajtására került a sor. Ennek következtében azonban ellágyult s mire a szándékolt cselekmény színterére, a templomba ért, ott elaludt. Bizonyos idő múltán megébredt s mit látnak szemei? Egy zsványbandát, mely ott a templomban valami zsákmányolt kincsen osztozkodik.

Az osztozkodás azonban nem ment valami simán, mert egy rubintos kardot valamennyi haramia magának szeretett volna megtartani. Végre megegyeztek mégis, odaitelve magának a vezérnek, ha lesz bátorsága azt a halott szívébe megforgatni. A vezér vállalta a feltételt, de mikor a ravatalra lépett, rozogán levén az összetákolva, összeomlott s ami fokozta még a rémületét, maga a halott, ahogy földre zuhant, levén csak tetszalott, megébredt s elkezdett felfelé tápáskodni. A haramiabanda látva ezt eszeveszetten menekült a templomból, hátra hagyva a magával hozott tömérdek kincset, amin, tisztulván a helyzet, a fotosi és martonosi kezdett el osztozkodni.

Az osztozkodást be is fejezték amikor a fotosinak eszébe jutott a polturás követelése is. A martonosi azonban tudni se akart most se arról s mármár együtt kaptak hajba. E közben az egyik rabló kit főnöke küldött vissza kémszemlére, hogy nem lehetne-e az ott hagyott kincset visszaszerezni, bedugja fejét az ablakon, hogy szétnézzen a templomban. A martonosi hirtelen megpillantva, lekapja a

fogva az erkölcsi züllés útjára tér s a társadalom bűzös menedékeibe szorul össze. A természetes szelekció, ez az erős és vak Sámson kigyomlálja őket. A természet törvényei hatnak folytonosan és állandóan, mint a gravitáció. Nem törődnek azzal, hogy azok, kik napokkal ezelőtt fontos funkciót tölthettek be, de ma már feleslegesekek, évek múlva ismét szükséges tagjai lehetnek a társadalomnak. Akkorra már csak emberi roncsokat találunk.

Nem lehet összetett kezekkel nézünk a természeti kiválás törvényének hatását, mely a székely nemzetet lassan, de biztosan gyomlálja. Állami beavatkozásra van szükség, mert a társadalom önmaga ily hatalommal szemben tehetetlen.

Az orvoslás módjait és eszközeit maga a természet mutatja meg.

Éghajlatunk zordon, földünk nem elég termékeny. A természet mostohasága azonban a létfenntartási küzdelemben kiélesítette a faj itélőképességét, természetes ügyességét. Pótolta azt virtualiter, mit megvont a természetiekben De pótolta a föld méhében, mit elvont annak színéről.

A természetes beosztás is azt mutatja, hogy az Alföld éljen meg buzájából, a Székelyföld iparából.

Ipart azonban piac nélkül, piacot pedig vasút nélkül elképzelni sem lehet. Ha nincsen kinek eladunk iparcikkeinket, ha nincsenek olcsó szállítási eszközeink, nemcsak a nagy világversenyben, de saját hazánkban sem tudunk helytállani az idegen iparcikkokkal szemben.

Tömrdek ipart lehetne létesíteni, fa-, fonó-, szövő-, kő-, agyag-, vas-, fém-, szesz-, sör-, szóda- s a legkülönbözőbb házi iparokat. Mégis a tömrdek kincs itt hever, mert nem tudjuk értékesíteni a szállítási nehézségek miatt, nemhogy versenyezni tudnánk. Sőt a mi kevés iparunk volt is, az részben megszünt ugyanezen okok miatt. Ezért hagyta el a Reiter-féle gyufagyár is Parajdot s tette át működési helyét Kolozsvárra.

Montecucollinak a háborúhoz három dolog volt szükséges: pénz, pénz és pénz. Nekünk is az ipar megteremtéséhez három dologra van első sorban szükségünk: vasutra, vasutra és vasutra. Ez a punctum saliens.

Képtelen politika, melyet a kormány minket illetőleg követ, épen a legszegényebb székelységgel szemben. Nem tudom megérteni, hogy nézheti a

rabló fejről a sapkát s ezekkel a szavakkal: „nesze polturáért“, odagobja a fotosinak. A rablónak se kellett több. Babonás remülettel szalad vissza a bandához, hirül vive annak: olyan sokan vannak a templomban s olyan sokan osztozkodna az ott hagyott kincsen, hogy egynek-egynek még egy poltura se jut. Hogy az utolsót kielégítsék, ime öt fosztották meg sapkájától s azt adták a hiányzó poltura fejében kárpótlásul.

A *daróczi* templomban egy 15 láb hosszúságú pallost őriznek, lángot utánzó pengével. A hagyomány szerint két ilyen pallos létezett. Egyik a darócziak pallosjogának volt a jelvénye, másik a szászok előtt vitetett, bejöttükor. A két pallos egyikét Szászvároson, másikat itt Darócson, mint határ széli városban helyezték el.

A *segesvári* vártemplomban 12 ezüst apostolt őriztek egykoron. Báthori Zsigmond katonái azonban csellel onnan elrabolták. Azzal az ürügygyel, hogy a Haller Gábor boraiért mennek, bekérezkedtek a várba s mikor ott benn voltak, az ezüst apostol-szobrokat megkerítették és magukkal vitték.

Történelmi adatok szerint a *kolozsvári* piarista templomban mondott 1551-ben bucsut Izabella királyné a hazának. A nevezetes aktusnál jelen voltak fiai János Zsigmond, Martinuzzi, Kasztaldó osztrák tábornok, Báthory, Nádasdy s Erdély rendei. Az ünnepegy alatt a korona s a királyi jelvények az oltáron voltak elhelyezve.

A *mikházi* templom építésekor, ha napszámos nem volt, Domokos Kázmér apostoli vikárius sajátkezűleg hordta az anyagot s rakta a falakra. A templomban, nevezett vikáriusnak, ki később címzetes püspök lett, diszöltötétét, kesztyűit s ébenfa pásztorbotját őrzik.

A *nyárádszentimrei* templom hajó-deszkaboltozatán, mit 1676-ban, eredeti alakját elcsufítva egy Ilyés János nevű asztalos renovált, Nagy Sándor látható, amint hollón lovagol szent Dávid, amint játszik a hárfán, magyar diszöltönyben. Az ilyen különlegeségek és furcsaságok azonban más cikk keretébe tartoznak.

székelykérdést ugyanazon szemüvegen, melyen keresztül a ruthén és a bunyevác kérdést nézte.

Már tíz éve annak, hogy az 1895: VII. törvényzikk a székely vasutak kiépítéséről szentesítve van, s annak végrehajtásával a kereskedelmi és pénzügyminiszterek megbizattak. Az eltelt tíz esztendő alatt egyáltalában nem történt semmi, ami minket feljogosítana, hogy az Ő felsége által szentesített törvény valaha végre is fog hajtani. Egy éve már, hogy a parajd-sóváradi vasút közigazgatási bejárása megtörtént, s azóta elaludt a dolog.

Pedig minden talpalattnyi vasút nyereség reánk nézve, s ennek a 12 kilométer helyi érdekű vonalnak kiépítése értékes és fontos, mert nagy sóbányánk kibaszásával, s azzal egybekötendő szódagyár létesítésével egyjelentőségű.

Vármegyénk vezetőinek minden befolyásukat és ténykedésüket első sorban arra kell felhasználni, hogy legalább ennek a kis vonalnak kiépítését sürgezzék, mert a kormány annyi éven keresztül nem teljesítette ez irányban kötelességét, s csak az üres biztatás mellett maradtunk.

Már pedig nem alamizsnát kértünk az államtól, hanem csak jogos követelésünk teljesítését kívánjuk. Ha ezt teljesítik, áldani fogjuk a napot, melyen nemcsak a föld színéről, de a föld mélyéből is élni fogunk.

De ha olvasom azt a sok szép beszédet és írást, melyekkel buzdítottak, bátorítottak évtizedek óta, melyekben ígértek mindent, — de nem csináltak semmit, — úgy képzelem, mintha Poe Edgar hollója lebegne felettünk, komoran, sötéten, nehézkösen: soha, soha, sohasem!

R-r.

BELFÖLD.

A kaszárnyák fölirata. A lombergi városi tanács azzal a kéressel fordult az ottani hadtestparancsnoksághoz, hogy engedje meg a városi kaszárnyákon a német fölírás mellé a lengyel fölírás alkalmazását. A lombergi hadtestparancsnokság most tudatta a várossal, hogy sem a hadügyi, sem pedig a landwehr-minisztériumnak nincs az ellen kifogása, hogy ha a város tulajdonában lévő kaszárnyákra a német fölírás mellé lengyel fölírás is tesznek. — Magyarországon a múlt évben közölték a hadügyminisztériumok egy hasonló rendeletét, a melyben megengedi a kaszárnyák német fölírata mellett a magyart is. Sajnos, hogy ez intézkedést nem hajtották végre az egész vonalon az illetékesek, amint hogy azt egyik megelőző számunkban éppen Székelyudvarhelyre vonatkozólag bebizonyítottuk. Sajnos, hogy amíg a tartományokban igyekeznek a mulasztottakat pótolni, addig itt Magyarországon a feltárt és elismert sérelmeket sem orvosolják azonnal.

Politikai jegyzetek.

Budapest, június 16.

A legmagyarabb királyi herceg a fumei József-villa virágos szobájában behunyta szemét, és örökre itt hagyta a magyar földet és a magyar népet, a melyet bálványozva, őszinte rajongással szeretett. Átvirradt az örök elmulásba a nemes szívű ember, a ki biborban született és mérhetetlenül gazdag volt, de királyi vérét soha sem érezte; szelíd, jó volt mindenki irányában.

A királyi családnak Magyarországon ő volt a legnépszerűbb tagja. Nagy emlékü apjának nyomdokait járta, s nem szinlelésből, de szívből szerette ezt a magyar földet, a melynek ismerte történetét, szokását, hagyományát és alkotmányát. Flait úgy nevelte, hogy jó magyar emberek, hazafiak legyenek, s lelkük harmónikusan simuljon össze a nemzet-lelkével, a mely a Habsburg családnak ezt az ágát a szeretet minden jelével körül vette. Mint a magyar honvédség főparancsnoka, ő volt ezen ország első katonája, a kiért tűzbe ment a honvéd, a ki nagy lelki gyönyörűséggel látta a magyar honvédség fejlődését, izmosodását.

Nincs ebben az országban egy ember sem, a ki nem érezne fájdalmat elmulásán. Nincs senki, a ki hálával ne emlékeznék erre a királyi vérből való férfura. Számptalan epizód száll szájról-szájra vonatkozásban az ő nevével s ezen apró történetek mind azt beszélik, hogy mennyire tisztelte, szerette a magyar nép az ő József főherceget.

Hosszu idők óta nem mozdult ki Magyarországból. Alesuthon és Fiumében élt, s csak ritkán jött fel Budapestre. Ilyenkor tüntetve adott kifejezést a főherceg iránti szeretetének a főváros, s jóságos arczára igyekezett minden derűt varázsolni.

Ma már néma és hideg halott a nagyszívű jó ember. Ravatalát könnyezve állja körül családja — de megsiratja az egész nemzet. Temetése nemzeti gyásznappal lesz, a melyen impozánsan fejezi ki részvétét a nemzet, megmutatva, hogy azt, akit szeret, meg tudja becsülni.

Sokat vesztett a magyar nemzet József főherceg elhunytával. A gyász első pillanatában mérlegelni sem tudjuk a veszteség nagyságát. Most csak gyászoljuk a nagy halottat, s gyászsunkat igyekszünk fenségessé tenni. Oda száll lelkünk a fumei villa virágos ravatalához, s az emlékezés koszoruját elhelyezzük a megtört szívű királyi herceg koporsójára és siratjuk a mi barátunkat, a mi legjobb akarókat.

*

A pünkösdi igen érdekes és fontos eseményeket hozott a politikában. Fejérvári Géza báró honvédelmi miniszter vasárnap Bécsbe érkezett és hétfőn kihallgatáson volt a királynál. A vasárnap délutánt családjánál, Burián István pénzügyminiszternél töltötte. Fejérvári báró hétfőn háromnegyed tíz órakor a Hófburgba hajtott. Ott tartózkodása több mint két és fél órát vett igénybe. Ebből mintegy másfél óra telt el a királyi dolgozószobájában. A többi időt Fejérvári báró a kabinetirodában töltötte.

Fejérvári báró jelentést tett a felségnek azon fáradozásokról eredményéről, melyeket az utóbbi hetekben a válság megoldása érdekében tett. Minthogy a helyzet kényszerítő ereje már magával hozza annak az utnak irányát, melyben a megoldását most keresik, míg az utolsó pillanatban is érezt megfontolás tárgyává kell tenni azon előterjesztéseket, melyek a korona elé kerültek. A legközelebbi órákban Bécsbe érkezik Tisza István gróf miniszterelnök. A hagyományos és alkotmányos szokás szerint a távozó miniszterelnöknek kell ellenjegyeznie a felmentő kéziratokat. A távozó kabinet felmentése még e héten meg fog történni.

*

Az új minisztériumot hivatalosan átmeneti kormánynak jelzik és valamennyi párttól való távolállását azzal fogja legelső sorban dokumentálni, hogy politikai párt körébe tartozó tagjai ebből a kötelekből kilépnek. A Fejérvári-kabinet tagjainak névsora a következő:

Elnökség és pénzügy: Fejérvári Géza báró.

Belügy: Kristóffy József.

Honvédelem: Bihar Endre tábornok.

Kereskedelem: Vörös László

Földmívelésügy: György Endre.

Vallás és közoktatásügy: Lukács György dr.

Igazságügy: Lányi Bertalan.

Horvát (tárzanélküli): Kovács-vits István.

A király személye körüli minisztérium még betöltetlen.

*

A norvég nép, a mely némileg hasonló viszonyban van Svédországgal, mint mi Ausztriával, elszánt és bátor nemzeti küzdelmet folytat állami önállóságáért és a napokban nagy szenzációval lepte meg a világot: detronizálta királyát, mert nem akart a parlament akarata előtt meghajolni. A norvég népképviselő kimondotta, hogy Oszkár királyt megfosztja trónjától és egyúttal azon óhajlásának adott kifejezést, hogy a Bernodotte család egy ifjabb hercege foglalja el Norvégia trónját.

Eszerint tehát a norvég válság, a mely kezdetben olyan jelentéktelennek feltűnő konzuli kérdésből indult ki, a királynak és svéd környezetének makacs vonakodása folytán s a torting szilárd és az alkotmányhoz rendületlenül ragaszkodó kitartása következtében egyszerre eljutott a legszélsőbb szélsőségig, a melynek első következtése háború lesz a két szövetséges nemzet között, a vége pedig az, hogy Norvégia teljesen elszakad Svédországtól s vagy egészen független állammá válik, vagy pedig — a mint már hangoztatták — persónál unióra lép a másik rokon nemzet lakta országgal, Dániával.

Kétségtelennek látszik tehát, hogy a fegyve-

res összeütközés meg fog történni. Hogy eredménye mi lesz, azt csak a jövő fogja megmondani, de az kétségtelen, hogy felbomlott a két ország közötti államkötelék és Norvégia jövője nem lehet más, mint függetlenségi, köztársasági vagy monarchikus formában vagy persónális unió Dániával, vagy pedig meghódolás Svédországnak.

UJDONSAGOK.

Székelyudvarhely, június 18.

Egyről-másról.

Székelyudvarhely város egészségügyi viszonyai — mint azt az elhalálozási statisztika mutatja — nem kedvezők. Azonban, igen természetesen, ennek oka semmi esetre sem az óvintézkedések hiányának tudható be, mert ebben hiány soha sem volt, hanem igenis annak, hogy e városnak nincsen egészséges ivóvíze, tiszta levegője, mert hisz az egész várost az ugynevezett Vargapatak szeli ketté, mely sekély vizével a belefolyó szennyviz levezetésére nem elegendő; nincsen egy pormentes sétahelye, a lakásviszonyok nagyon gyengék, szóval hiányzik a legfontosabb hygienikus intézmények, u. m.: vízvezetékek, csatornázás, séta- és játszótér, vásárcsarnok.

A mi gyermekeink friss levegőért az utcára vannak utalva, a minthogy a poros utcát kell rójja a sétáló közönség is.

Az Udvarhelyi Híradó mult heti száma egy levelet közöl le, melyben a levél írója azokat a hivatalokat és intézményeket felsorolja, melyek Székelyudvarhely városban nyerne otthont. Nem leszünk talán unalmasak, ha azokat itt megismételjük. Székelyudvarhely megyei központ fő- és alispáni hivatalal, főszolgabírói hivatalal, van a városban kir. törvényszék, kir. járásbíró, városi tanács, kir. közjegyző, talán tulsok ügyvéd, kir. pénzügyigazgatóság, három középtanoda: r. k. főgimnázium, ev. ref. kollegium, állami főreáliskola, kő- és agyagipari szakiskola, polgári leányiskola, apáca zárda, Fröbel kert; jól berendezett laktanyákban egy zászlóalj katonaság külön katonai kórházzal, hadkiegészítő parancsnokság, három nagyforgalmu pénzintézet, berendezett szövetkezet, uri casino polgári olvasóköri, tűzoltóegylet, virágzó kereskedéseknek minden neme és fajtája, kir. posta-, távirat- és telefon hivatala, királyi erdészeti és királyi építészeti hivatala, két gyógyszerháza, a modern igényeknek teljesen megfelelőleg berendezett kórháza, lapja és vasútja van. Tehát bátran állithatjuk azt, hogy egész Magyarországon egyetlen rendezett tanácsú város nincsen abban a kivételes helyzetben, mint Székelyudvarhely, hol viszonyítva a lakosság létszámához, akkora és olyan nagy százaléka legyen az intelligens elemeknek összetömörülve, mint Székelyudvarhely rendezett tanácsú városban.

Talán részben ez is adta az impulzust, hogy Székelyudvarhelyen sétateret kell létesíteni, s mi készséggel nyugtázzuk itt a nagy nyilvánosság előtt dr. Ráczkó Samu érdemeit, ki ezelőtt 10—15 évvel penditette meg az eszmét, hogy táncoljon hát az ifjuság egyszer a nagy közönségért is; s összejött a jó ifjuság s táncolt becsülettel oda künn a Szejke-füzdön, sok éven keresztül minden nyáron, nagy Kossuth Lajos nevenapján. Nem sok jött össze így az kétségtelen, de hát meg volt az alap teremtvé. A nemes eszmét aztán a Korcsolya-egylet tette magáévá, mely aztán addig hajtogatta e sokak szemében ma sem kedves témát, addig kért helyet a korcsolyapályának, melylyel egyszersmind a sétateret és ifjusági játszótér is meglehet oldani, hogy ezelőtt három évvel a tisztelt képviselőtestület, a polgármester javaslatára, beleugrott a dologba, elfogadta a Korcsolya-egylet által felajánlott 2000 koronát, annyival is inkább, mert a sétateret alapját a polgármester időközben egy pár megszüntetett cél nélküli alappal 3892 koronára növesztette meg, s így már csaknem 6000 korona állt a város rendelkezésére, a Korcsolya-egylet által felajánlott összeg azon megterhelésével, hogy a város egy korcsolya pavillont épített és a pályát megásassa, melynek ellenében a téli 2—3 hónap kivételével, a pavillont tetszése szerint használhatja és értékesítheti.

No bizony aztán a mult évben megtörténtek a faültetések, felépült a pavillon, mely szó sincs róla, egy kissé talán tulmódos is, s a városnak az egész mulatság belekerült 9400 koronájába. Tehát a meglévő összegeken felül ráköltött 3400 koronát és telket adott hozzá, ami mintegy 400 kor. évi kamatvesztésnek felel meg.

És ez az a bizonyos száka, melyben igen sokan a város romlását akarják felfedezni.

Mondtuk, hogy a városnak semmi olyan köz-helye nem volt, ahol séta céljából a fent felsorolt óriási tisztviselőik csak egy lépést is tehet volna. Ezen pedig segíteni kellett.

Nem lehet, nem szabad a kérdést egyéni szempontból elbírálni. Az a sok száz tisztviselő nem lehet ki a tagjába friss levegőért, de a Budvárára sem sétálhat a hivatalos óra után. Könnyű annak az egy néhány tisztelt polgártársunknak, kik Isten segédelméből a saját fogatukon mehetnek ki saját tagjukba úgy délutánoként uzsonnázni.

Ennek a sétatérnek megteremtése nemcsak közérdek, de becsületbeli tartozás volt akkor, midőn az itt elhelyezett tisztviselő- és tanárikar évente több mint 1 millió 400 ezer koronát költ el, mely igen természetesen legalább jórészt a mi polgárságunk közt csinál forgalmat. Ha az egészségügyi tekinteteket figyelmen kívül is hagyjuk, úgy tisztára e tekintélyes összeg is megkövetelte a rekompenzációt. És ez a rekompenzáció a városnak, kimutattuk, évi 400 koronájába kerül, a mi később még felénél is alább száll, amikor a pavillont vendéglői helyiségnek lehet értékesíteni.

Minek tagadnók, e lapnak része volt, hogy az a sétatér a város anyagi áldozatával létesült, s örömmel látjuk, hogy a fáradság és áldozat nem veszett kárba, a közönség már most nap-nap után tömegesen keresi föl a tiszta levegőjű, barátságos helyet, mely egy pár év alatt találkozó helye lesz a város társadalmának, a polgárságnak s széles, árnyas utjai enyhülést fognak nyújtani az elfáradt embereknek, a poros levegőjű szobákból kiszabaduló gyermek-seregnek.

Sajnos, hogy a város nem igen van most abban az anyagi helyzetben, hogy a sétatért alaposan gondozhassa, a kiszáradt fákat utánültethesse. Ebben már egy részt a társadalomra szorul. Mi hisszük, hogy e társadalom megérti, méltányolja a célt, s tehetségéhez mérten úgy adandó alkalmakkor egy pár fillért a sétatér javára áldozni fog. Mi a kegyes adományokat készséggel elfogadjuk és nyilvános nyugtázzal rendelkezési helyére fogjuk továbbítani.

József főherceg, a magyar Habsburg, a honvédség szervezője f. hó 13-ikán reggel 6 óra 25 perczkor Fiumében meghalt. A derék magyar főherceg haláláról szerkesztőségünk 11 órakor kapott táviratot, s azonnal intézkedtünk, hogy az egyes hivatalok erről tudomást vegyenek. A hír megdöbbenetett a közönséget, s őszinte, igaz részvét száll innen a Hargita aljáról a nagy főherceg ravatalához.

A képviselőtestület szervezkedése. Széke'y-udvarhely város képviselőtestülete, mint jelentettük, még április hó folyamán értekezletre jött össze, hogy a város ügyeinek hatékonyabb ellenőrzésének mi-kéntjét megbeszélje. Ez értekezlet aztán megállapított abban, hogy saját kebeléből egy gazdasági bizottságot delegál, de minden tárgysorozatra kerülő lényegesebb városi ügyben, a közgyűléseket megelőzőleg, egyöntetű állásfoglalás végett, mindanyiszor összejön, szóval az értekezleteket állaudósítja. Az értekezlet elnökekül Dr. *Solymossy* Lajost választották meg. Dr. *Solymossy* az értekezletet 13-án délutánra hívta össze, hogy az időközben elkészült programot elfogadás végett bemutassa. A program lényegesebb, a kiküldendő gazd. bizottságra vonatkozó intézkedései a következők:

1. Szigorú ellenőrzést gyakorolni a város tisztviselőinek gazdálkodása és pénzkezelési rendszere, a képv. testületi határozatok mikénti végrehajtása felett s észleleteik és tapasztalataikról a képviselőtestületnek jelentést tenni;

2. a városi tanács személyzetének segédkezése mellett pontosan egybeállítani a város vagyonele-tárát, felállítani annak mérlegét, tiszta és áttekinthető képet nyújtani a város összes jövedelmeiről, remélhető bevételeiről és elkerülhetetlen kiadásairól, s ezek alapján az eredmény figyelembe vételével megszerkeszteni egy jól átgondolt és minden részében megfontolt gazdasági programot, kitűzni a közel jövőben elkerülhetlenül megoldásra váró feladatokat, megállapítani azok sorrendjét és megjelölni a fedezetet, s az így kidolgozott tervezetet döntés végett alulirottak s illetve a képviselőtestület közgyűlése elé terjeszteni;

3. megfontolás tárgyává tenni, hogy hol és hogyan lehetne a város terhein könnyíteni, a szigorú takarékoság következetes keresztülvitele mellett, a városi közigazgatást olcsóbbá tenni, a

kiadásokat csökkenteni, a bevételeket emelni, s ezen irányban alulirottak, s illetve a képviselőtestület közgyűlése elé javaslatot terjeszteni.

Az értekezlet e pontokat egyhangulag elfogadta, s egyben úgy határozott, hogy az egész programot a képviselőtestület tagjai sajátkezűleg aláírják. A kiküldendő gazdasági bizottság tagjai a következők: Dr. *Solymossy* Lajos, az értekezlet elnöke, *Vajda* Ferenc az értekezlet titkára, *Becsek* Aladár az értekezlet jegyzője; *Soó* Gáspár a bizottság elnöke, *Hlatky* Miklós, Dr. *Mezei* Ödön, Dr. *Nagy* Samu, *Riemer* Gusztáv, *Popp-Zakor* József, Dr. *Valentisk* Ferencz, *Bálint* György, Dr. *Kovácsy* Albert, *Gyertyánffy* Gábor, *Keszler* János, *Häberstumpf* Károly. Az értekezlet elnöke a nyilatkozatot a képviselőtestület tagjaihoz, a napokban fogja megküldeni aláírás végett.

Mailáth püspök városunkban. Gróf *Mailáth* Gusztáv Károly erdélyi r. kath. püspök f. hó 13-án d. u. 1 órakor érkezett Székelyudvarhelyre Csikszeredából, ahol az alsíki esperesi kerületben már egy hónap óta tartó bérmautját végezte. Szordán délelőtt mintegy 200 hívót részesített a bérálás szentségében s az nap délután 5 órakor ájtatosságot végezt a templomban, melyet a hívők teljesen megtöltöttek. Csütörtökön szintén bérált s a szabad időben a r. kath. főgimn. vallástani vizsgálatát vezette. A püspök csütörtökön délután utazott el Kolozsvárra, hol e hó 18-án tavaszi bérmautját végzi.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város képviselőtestülete 15-én délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgyát a megüresedett városi állatorvosi állás betöltése képezte. A gyűlésen az alispán akadályoztatása folytán *Ádám* Albert főjegyző elnökölt. A kandidáló bizottságba a gyűlés *Sándor* Mózes és Dr. *Solymossy* Lajos képviselőtestületi tagokat küldötte ki, míg az elnök a maga részéről *Molnár* Károly és Dr. *Nagy* Samu tagokat kérte föl. Az állatorvosi állásra négyen adták be pályázatukat, azonban egy időközben visszalépett, míg a három pályázót ilyen sorrendben jelölte a bizottság: 1. *Vadász* Dzsós. 2. *Gerő* Árpád. 3. *Solymossy* István. A közgyűlés közfelkiáltással *Solymossy* Istvánt választotta meg azon kikötéssel, hogy oklevelét egy év alatt bemutatni tartozik. Az új állatorvos az esküt a közgyűlés előtt nyomban le is tette.

Személyi hírek. *Matskásy* József dr. a vallás-és közokt. minisztériumba szolgálattételre berendelt középisk. igazgató, a r. kath. főgimn. és áll. főreál iskola érettségi vizsgálatára mint miniszteri biztos e hó 15-én városunkba érkezett.

Eljegyzések. *Féder* Ottó, kolozsvári polgármesteri titkár, tiszteletbeli főjegyző, eljegyezte *Anka* Valéria kisasszonyt, néhai *Anka* Péter Szolnok-Dokkavármegye volt alispánjának leányát.

Monori József, a M. kir. dohánynagyotzsde bérlője eljegyezte *Feiner* Olga kisasszonyt, Alsó-Kubinban.

Egy hó közigazgatása. Udvarhelymegye közigazgatási bizottsága 14-én tartotta folyó havi ülését. Az elnöki széklet, miután a főispán akadályozva volt a megjelenésben, Dr. *Damokos* Andor alispán foglalta el. Tárgysorozat rendjén elsőnek az alispáni jelentést tette meg *Ádám* Albert főjegyző. Eszerint május hóban alisp. iktatóra érkezett 972 ügydarab, melyből 865 láttatott el. A vármegyei tisztikar személyzetében annyiban történt változás, hogy a főispán *Lukácsffy* József közíg. gyakornokot tiszteletbeli szolgabíróvá kinevezte. — *Barabás* András árvászeki elnök jelentése szerint Udvarhelymegye árvászekének iktatójára 1484 ügydrb jött, melyből 1293 nyert elintéztést. A gyámoltak száma a hó végével 11705-öt, a gondnokoltaké 744-et tett ki. A hó folyamán 31 község gyámügyi közigazgatását vizsgálta meg; a kiskoruak vagyoni és személyi nyilvántartását a legtöbb helyen elhanyagolva találta. — Dr. *Lengyel* József m. főorvos jelentéséből kitűnt, hogy a közegészségügyi állapot a megye területén egész május hó folyamán kedvező volt, míg Székelyudvarhely városában a nagyszámu fültömrigylob esetek, a kanyaró fellépte, valamint a heveny és idült, részben hurutos, részben lobos bántalmak miatt kedvezőtlen volt. A kórházban 226 beteget ápoltak, kik közül a hó végén visszamaradt 100. — *Ember* János kir. tanfelügyelő jelenté, hogy a tárgyalás alatt álló hó folyamán 13 községben 14 iskolát látogatott meg. A hó folyamán 6 iskolának 1601 kor. államsegély lett utalványozva. — *Roediger* Gyula h. pénzügyigazgató jelentése szerint május hóban befolyt egyenesadóban 13040 kor., hadmentességi díjban 114 kor., bélyegdíj és jogilletékekben 8195 kor., fogyasztási és italadóban

62343 kor., dohányjüvedékben 33842 kor. — *Diemár* Károly kir. ügyész jelenté, hogy a központi és két járásbíróági fogházban 5 vizsgálati és 87 elítélt fogoly volt letartóztatva. — *Diószeghy* Samu kir. főmérnök jelentéséből kitűnt, hogy úgy az állami, mint a törvényhatósági közutak állapota jó volt. A f. évben szükséges építések és szállítások legnagyobb részben kedvező eredménnyel biztosítottak. — *Zonda* József áll. állatorvos jelenté, hogy az állategészségügy a nagyobb házi állatoknál kedvező volt, míg a kisebbeknél főleg a sertéseknél, kedvezőtlen. — *Daniel* Lajos közgazd. előadó jelentéséből kitűnt, hogy az őszi kalászkok jól teletek és megyszerte közepén felüli termésre van kilátás. A kukoricza jól fejlődött; a burgonya igen szép. Here, luczerna kitűnően fejlődnek, szép hasznot adnak. A tárgysorozat többi pontját jórészt magántermészetű ügyek képezték, melyeknek letárgyalása kora délelőtt véget ért.

Kinevezés. A pénzügyminiszter, a Gotthárd János számvizsgálónak, polgármesterré történt megválasztása által megüresedett helyre, *Tordosán* Pimpil dévai számellenőrt, számvizsgálónak kinevezte.

Nem fizetik az adót. A törvényen kívüli állapot az adó nem fizetési kedvet Udvarhelymegyében is alaposan felfokozta. Mint a pénzügyigazgató folyó havi közigazgatási jelentéséből látjuk, egyenes adóban a folyó év május havába mindössze 13 ezer 40 kor. 6 fillér folyt be, szemben a múlt év hasonló szakával, amidőn 79 ezer 877 kor. 65 fillért fizettek be. Tehát a visszaesés nem kevesebb, mint 66 ezer 837 kor. 59 fillér. Összehasonlítva a f. év május havát a múlt év május havi eredménnyel, azt látjuk, hogy az egy fogyasztási adót kivéve — melynél 712 koronával több folyt be az idén — minden tételnél visszaesés tapasztalható. Igy: hadmentességi díjban 607 koronával, bélyegkek és jogilletékekben 9830 koronával, dohányjüvedékben 2809 koronával folyt be kevesebb ez év májusában, mint a múlt évében. Szóval az exlex alaposan megtermette gyümölcsét, s ha az államkincstárban *Lukács* pénzügyminiszter utódjának nem hagyott volna mintegy 120 millió korona készletet, aligha az államháztartás mérlege hamarosan meg nem billenne, amire egyébiránt azon az uton, melyen most vagyunk, alapos kilátásaink lehetnek.

Áthelyezések. *Ernst* Antal Székelykeresztúr járási állatorvos saját kérésére Biharmegye, Mező-Keresztesre helyezettett át, helyébe pedig Hunyadvármegyéből *Hoffer* Nándor lett áthelyezve.

Kinevezés. *Hollaki* Arthur főispán *Lukácsffy* József székelykeresztúri járási közíg. gyakornokot tiszteletbeli szolgabíróvá nevezte ki.

Érettségi vizsgálat. A r. kath. főgimnáziumban az érettségi vizsgálat e hó 15. 16 és 17 napjain tartatott meg *Matskásy* József dr. min. biztos elnökele mellett. A vizsgálatra 32 tanuló jelentkezett és 3 reáliskolát végzett tanuló a latinból pótvizsgálatra.

Évzáró ünnepély. Az Ev. ref. kollégium ma délután 3 órakor, az intézet tornacsarnokában tartja meg zene- és énekpályázatokkal kapcsolatos évzáró ünnepélyét, melyre a szülőket és az érdeklődő közönséget ez uton is meghívja az igazgatóság. Az ünnepély műsora: 1. „Népdalegyveleg“, Kozák M.-tól. Előadja az ifjusági zenekar. 2. Igazgatói jelentés s a jutalmak és pályadíjak kiosztása. 3. „Magyar nemzet“, Gaál Ferencztől. Előadja az ifjusági énekkar. 4. Pályázatok hegedűvel a gróf *Haller Louise*-féle 4, 3, 2 cs. és kir. arany; továbbá a *Daniel*-féle két 8 koronás és a *Farczady* K. Lajos-féle két 7 koronás jutalomra: 1. Pálffy Béla VIII., 2. Leonhardt János VII., 3. Székely Zoltán VII., 4. Benedek Aladár V., 5. Sándor Ernő V., 6. Doros Gábor IV., 7. Keresztes Károly IV., 8. Markon Antal IV., 9. Kpvacs Ferencz III. és 10. Molnár Károly III. o. tanulók. 5. Pályázat mélyhegedűvel a gróf *Haller Louise*-féle 1 arany jutalomra: Bucsi Endre VII. o. t. 6. Pályázat gordonkával a gr. *Haller Louise* féle 1 arany jutalomra: Lányi Andor VII. o. t. A gróf *Haller Louise*-féle 1 arany a nagy gordon kezelőjének, Györffi István VIII. o. tanulónak adatik ki szorgalomdíj címen. A gróf *Haller János*-féle 10 kor. a zene- és énekelméletben legjártasabbnak lesz jutalma. 7. Pályázatok énekekkel a gróf *Haller Louise*-féle 1 arany-, a *Farczady* K. Lajos-féle két 7 kor. és a Gyárfás-féle 4 kor. jutalomra: Nagy Elek VIII., Dénes János VII., Székely Zoltán VII., Palló Imre III., Györffi Ferencz III., Várentes Sándor II. és Zakariás Gyula I. o. tanulók. 8. „Kossuth-induló“ (Németh J.-tól). Előadja az ifjusági zenekar.

Az állami polgári leányiskola évzáró ünnepélyét f. hó 22-én, d. u. 5 órakor tartja meg a következő műsorral: 1. Himnusz. Éneklik a polg. isk. növendékek. 2. A kereszt. Irta: Tordai Grail Erzs. Szaválja: *Benedek I. IV. o. n. 3.* Fehér galamb. Éneklik a polg. isk. növ. 4. A tudós. Irta: Gyulai Pál. Szaválja: *Kovács I. o. n. 5.* Ősz. Éneklik a polg. isk. növ. 6. Kivonat a Gerolsteini nagyhercegnőből. Offenbachtól, zongorán előadják *Benedek I. és Lányi I. IV. o. n. 7.* A meglepetés. Irta: Farkas I. Elmondja: *Bartos T. IV. o. n. 8.* Kuruczdalok. Éneklik a polg. isk. növendékek. 9. Igazgatói záróbeszéd. 10. „Ima” a Bánkban-ból. Éneklik a polg. isk. növendékek. — Az ünnepélyre a szülőket és az érdeklődő közönséget ez uton tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

A Szent-Ferencz-rendiek vezetése alatt álló r. kath. elemi fiúiskola évzáróünnepélye június 21-én a következő sorrenddel tartatik meg: 1. „Kinyillottak a mezei virágok”. Ének. 2. „Katonásdi”. Szaválja Virág Bálint I. o. t. 3. „Az én hazám”. Ének. 4. „Vándor madár”. Szaválja Ferepcei Laci II. oszt. tanuló. 5. „Járjatok be minden földet”. Ének. 6. „Az anya fájdalma”. Szaválja Paschek Viktor IV. o. tanuló. 7. „Rózsás pir az égen”. Ének. 8. „Legenda”. Szaválja Dobay Viktor IV. o. t. 9. „Van neki”. Ének. 10. Az érdemsorozatok felolvasása és a jutalmak kiosztása. 11. „Isten áldd meg a magyart”. Ének.

Tízéves találkozó. A helybeli állami főreáliskolában 1895. június havában érettségi vizsgálatot tetteknek f. június hó 29-én lesz tízéves találkozója a főreáliskola évzáró ünnepén. *Séra Kálmán* főreáliskolai tanár, ki az anyaintézetnél működik, felkéri volt iskolatársait, hogy lakásczimüket vele közölni sziveskedjenek.

Tornavizsga és intézeti tornaverseny. A róm. kath. főgimn. tornavizsgálata és versenye június hó 6-án d. u. 3-6 óráig tartott meg, a főgimn. játszótérén nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében. Az intézeti tornaverseny szigorúan alkalmazkodva a magyar tanulók tornaversenyei tárgyában kiadott utasításokhoz, a következő sorrendben folyt le: 1. Felvonulás. 2. A kisebb tanulók együttes szabadgyakorlata. 3. A felsőbb osztályu tanulók kombinált botoszabadgyakorlata. 4. Szertornázás a nyújtón és a korlátón. 5. Egyénekenkénti versenyek. 6. Elvonulás. **A tornavizsgálatok eredményei:** I. Távolugrásban. (földről). Szekeres János VII. (5.60 m). Borovanszky Géza VII. (5.80 m), Orbán Domokos VI. (5.60 m), Nagy Gusztáv IV. (5.10 m), Fülöp Lajos III. (4.40 m), Benedek Lajos IV. (4.60 m), Embery Kálmán IV. (4.50 m), Lőrincz Albert III. (4.60 m), Beke Gyula IV. (4.50 m), Orbán Endre II. (4.20 m), Recuciu Valér II. (3.80 m), Zakariás József II. (3.90 m), Embery Gábor II. (3.50 m), Ember Sándor I. (4.15 m), Spaller Lajos I. (3.70 m). II. Magasugrásban (földről, ugródeszka nélkül). Borovanszky Géza VII. (150 cm), Szekeres János VII. (160 cm), Orbán Domokos VI. (160 cm), Ugródeszkáról: Ember Dezső IV. (140 cm), Paget János IV. (130 cm), Embery Kálmán, Beke Gyula és Nagy Gusztáv IV. (120 cm), Orbán Endre II. (130 cm), Csató Béla, Zakariás József, Tamás Andor II. (120 cm), Ember Sándor I. (120 cm). Súlydobás távolba. (7 kilogr. golyó) Borovanszky Géza VII. j. karral 12.20 m, b. karral 7.80 m, Olajos Domokos VII. j. karral 11.40 m, b. karral 8 m, Boga Alajos VII. j. karral 11.28 m, b. karral 7.30 m. Függeszekedés kötélen. Szabó Endre, Nagy Lajos, Olajos Domokos, János Sándor VII. Jozsof Miklós VI. Sándor József VI. o. t. Mászás. Vakár Gerő IV. Lőrincz Albert III. Orbán Endre II. Ferenczi László II., Karácsony Zakariás I. o. t. Sikfutás. Orbán Endre, Zakariás József II., Ember Sándor I. o. t. Szertornázás. Olajos Domokos, Szász Károly, Szabó Endre, Balázs Imre, Nagy Lajos, Borovanszky Géza, Boga Alajos, Szekeres János, Jánosy Sándor VII., Daróczy László, Jozsof Miklós VI., Márton Árpád, Lakatos Menyhárt V., Fekete Dénes, Beke Gyula, Mayer István IV., Balogh Lajos, Csató Sándor, Fülöp Lajos, Gotthárd Jenő, Lőrincz Albert, Sebestyén Mózes, Haurik Endre III. oszt. tanulók. A jelesebb tornászok közt könyvjutalmak osztatnak ki.

Bucsuztató. Bucsuztatóra gyűlt össze tegnap este egy kis társaság. Megint megapad azon keveseknek száma, akik szeretetreméltó egyéniségükkel mindnyájunk, az egész társaság őszinte vonzalmát kinyerték. *Krausz Ernő* főerdésztől szól a nóta, ki őszinteségével, önfeláldozó barátságával csak jó embereket szerzett magának; a derék tisztviselőről, ki hivatalfőnöke, kollegái becsülését állandósította, s a ki e sorokat, hiszük, oly szívesen elengedte volna. *Krausz* főerdészt Sopronba helyezték át, s távozását mig mi fájlalólag vesszük tudomásul, addig oda kint a határon, a nyulak serege örömmel fogja azt másfél hónap mulva konstatálni, mert hát a távozó főerdész fegyverének szerencsáját már-már legenda vette körül. Uj állomáshelyén *Krausz* főerdészt fogadják olyan szeretettel, találja meg azt a kört, melyet itt elhagyott.

Az udvarhelymegyei ált. ref. egyházi értekezlet folyó június hó 29-én, a felsősófalvi egyházközségben tartja évi rendes közgyűlést, a következő tárgysorozat mellett: I. Előzmények. 1. A Székelyudvarhely felől jövők Korond fürdőn bejárják egymást reggel 8 óráig; a Székelykeresztur felőliekhez Árcsónál csatlakoznak 8 óra 10 perczkor. 2. Reggel 1/2 9 órakor megérkezés Felső-sófalvára, itt a község végén az elnökséget és a kíséretében lévő vendégeket üdvözli *Veres* Mózes énekező-tanító. 3. Elszállásolás. 4. 9. ó. igazgató választmányi ülés az elemi iskolában. II. Templomozás. 1. 1/2 10 órakor isteni tisztelet; végzik *Vajda* Ferencz székelyudvarhelyi lelkész, alelnök imával és *Hegyi* Péter peteki lelkész, jegyző, egyházi beszéddel. 2. Énekel a sóvidéki tanítók és ez alkalomra alakult műkedvelők dalkara *Mircse* Dénes alsósófalvi tanító vezetése alatt. Hegedű-szólo orgona kísérettel. III. Közgyűlés (a templomban). 1. Elnöki megnyitó, tartja *Kovács* Dániel tanár, világi elnök. 2. Üdvözőlő beszéd, tartja *Péter* Károly esperes, a közgyűlést előkészítő bizottság elnöke; válaszol *Fejes* Áron tanár, egyházi alelnök. 3. Szabad előadást tart *Menyhárt* András kecsesi lelkész, tb. esperes, egyh. elnök. 4. Jelentés az értekezlet évi működéséről, előterjeszti *Lajos* János bögözi lelkész, titkár. 5. Szavál *Kovács* Gábor bányarvos. 6. Az igazgató vál. által előkészített ügyek tárgyalása. 7. Választmányba egy lelkészi tag választása. 8. A jövő évi közgyűlés helyének és idejének megállapítása. 9. Indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg egy héttel egyh. elnökhöz be kellendők. 10. A hívek üdvözlése templom előtt *Menyhárt* András elnök által, vallásos iratok kiosztása. IV. Közgyűlés után. 1. Délután 1 órakor közbéd az állami iskola egyik termében, ára személyenként 2 k. 70 fillér. 2. 3 órakor népünnepély, rendezi *Hetser* Kálmán felsősófalvi tanító. 3. 5 órakor hangverseny és táncmulatság az értekezlet javára. A kik elszállásolásra igényt tartanak és a közbédben résztvenni kívánnak, szíveskedjenek akár *Péter* Károly esperest, akár *Böjthe* Béla felsősófalvi tanítót legkésőbb folyó hó 24-ig értesíteni.

Nyilvános nyugtázás. A Dalegylet 12-én tartott majálisán felülfizettek: Özv. Groákné, Fás Gyula, Becsek Aladár, Csató és Kun, Nuszbaum Ignác 1-1 kor., Balogh Gyula, Orosz Sándor 60-60 fill. Felülfizetőknek ez uton mond köszönetet a Dalegylet.

A nyakszirtmervedés Udvarhelymegyét is felkereste, amenyiben Etéd községben *Tüke* Balázs mintegy harmincz éves székely gazda a mult hetekben megkapta e betegséget. Hiába volt a gyorsan alkalmazott orvosi segély, a beteg egy néhány napi szenvedés után meghalt. Ez esetből kifolyólag *Dr. Lengyel* József m. főorvos meggyeszerzte minden óvintézkedést megtéetett e veszedelmes betegség elfojtására minek eredménye az, hogy ez eset óta egyetlen betegülési eset sem morült fel.

A Magyar Könyvtár májusi sorozatában három eredeti és egy fordított munka foglaltatik. Az utóbbi a francziák ma legjelentősebb novellistájának, Anatole Francenak egyik lefajabb remekműve, mely Európa szerte nagy feltűnést keltett: „Gallio” című korrajz, mely kereszténység első évtizedeiben játszik. Magyar novellákat *Heltai* Jenő irt e sorozatba, ez a kitünő humoristának, aki „A Vénusz-bűnügy” című füzetének első darabjában pompásan parodizálja Conan Doylenak híres Sherlock Holmes-történeteit. — A régi magyar irodalom teréről *Balassa* József folytatja „A kódexek irodalmából” való szemelvényeit, ezuttal a nyelvilag és tárgyilag a legfontosabb legendákból és példákból adva néhányat, amivel a középiskolai oktatás egy rég érzett hiányát pótolja — Végül a sorozat negyedik füzetében, a 424. számában *Tóth* Rezső ad néhány kitünően megírt úti képet „Olasz faluk és városok” címmel. — A „Magyar Könyvtár” egy-egy száma 30 fillérért kapható minden könyvkereskedésben; teljes jegyzéket szívesen küld a kiadóhivatal *Lampel* R. (Wodianer F. és fiai) r. t. Budapest, Andrassy-út 21.

KÖZGAZDASÁG.

Épület javítási munkálat. A kereskedelemügyi miniszter a székelyudvarhelyi kő- és agyagipari szakiskolánál végzendő javítások helyreállítását 918 kor. 29 fill. összeg erejéig engedélyezte. A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából július hó 5-ik napjának d. e. 10 órájára a székelyudvarhelyi m. kir. állam építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

TAVIRATOK.

Budapest, jun. 17.
(Érk. d. u. 5 ó.)

Országgyűlés.

A képviselőház ma délben ülésezett *Justh* Gyula elnöklésével, ki megható szavakban emlékezett *József* főherczeg haláláról.

A képviselőház elnök javaslatára elhatározta, hogy a családhoz részvétiratot intéz, koporsójára koszorut tesz, a temetésen testületileg részt vesz.

Ezután elnök bejelentette, hogy tegnap nála járt *Báró* Fejérváry Géza, kijelentve, hogy ő az új miniszterelnök. Az új kormány vasárnap leteszi az esküt, kinevezése pedig a hétfői hivatalos lapban megjelenik.

Elnök jelenti, hogy Fejérváryval úgy állapodtak meg, hogy a királyi kéziratot szerdán mutatják be a Háznak.

A ház tehát legközelebbi ülését szerdán tartja, melyen az új kormány bemutatkozik.

József főherczeg halálához.

(Fiume) *József* főherczeg koporsóját a főherczegi család és udvar jelenlétében ma reggel 6 órakor beszentelték.

A beszentelés után a koporsót hatfogatu diszkocin óriási embertömeg sorfala között a pályaudvarra vitték, honnan a koporsót azonnal Budapestre indították.

Pótválasztás.

Pápán, a *Bánffy* lemondásával megüresedett mandátumra ma van az új választás. Délben *Hoitsy* Pálnak 240, *Poikelnék* 230 szavazata volt.

Nyílttér.

Fogműterem.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy az eddig a *Kosuth*-utcában volt műtermem, az *Árpád*-utca 10. sz. alatt fekvő házban újra, a legmesszebbmenő igényeket kielégítő módon rendeztem be.

Valamint eddig, úgy ezután is mindig legfőbb törekvésem lesz a t. közönségnek tettel és tuncacsul lelkiismeretesen szolgálni. Eppen azért kérem teljes bizalommal fordulni hozzám, minden fog, vagy szájbetegség esetében.

Miután műfogakat is készítek, tájékozásul bátor vagyok közölni, hogy azok: szájjadással, vagy szájjadlás nélkül, 2 évi jótállás mellett, igen jutányos árban készítem. Régi fog-sorokat átalakítok, eltörött, vagy bármi okból használhatatlanná váltakat kijavítok. Tisztelettel:

Dr. Kovács Géza,
fogorvos.

Kiadja: *Becsek* D. Fia könyvnyomdája

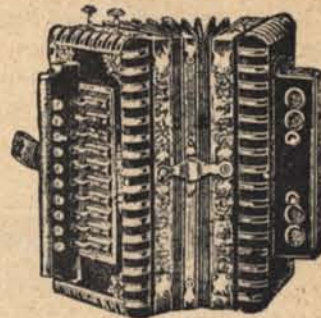
Telefonszám: 14.

ÁRJEGYZÉK

minden hangszerről kivá-
nánta ingyen és bér-
** mentve küldetik. **

Első kézből, a gyárban
vásárol Ön olcsón és
legjobban!

Első magyar villa-
mos erőre berende-
zett hangszergyár

Stowasser J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító,
a Rákóczi-tárogató és a hangfokozó gerenda feltalálója
BUDAPEST, II., Lánchíd-u. 5.

A járja saját gyárban készült általánosan elismert
különleges (speczialitás) fa-, rez-, fuvó és vonós
hangszereit, ezimbalmokat stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3, 4, 5, 6 forinttól feljebb a legjobb
felszerelésben.

Hangfokozó gerenda mely által bármely
hosszú vagy rövid
szókkal jobb, erősebb és légyabb hangot nyer (biztos
elker); hógodúbe ja-itással 4 frt.

Harmonikák legjobb, erős, elpusztíthatatlan
hangokkal, 2.50, 3, 4, 5 forinttól
feljebb. Különleges aczelhangu hangversenyharmoni-
kák, saját minták.

Tárogató rózsafából ujezúst bil-
lentyűvel és iskolával
30.— forinttól feljebb

Harmoniumok, világhírű legjobb gyárt-
mány, 65 forinttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelése előnyös
feltételek mellett, jutányos ár-
ban, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb
katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különle-
ges szakzerű pontossággal, ju-
tányos árban eszközöltetnek.

**Kezesség minden egyes
hangszernél
Kivitel nagyban és
kicsinyben**

A ki igazán jó
 finom, zamatos kávét kíván inni
 vegyen
Diadal pörkölt kávét
 mely csakis csomagokban kapható.
 Egyedüli elárúsítása Székelyudvarhelyen
Gergely János utóda
Tamás Balázs
 fűszerkereskedőnél, hol olaj-, por- és padlófestékek,
 meszelők, ecsetek valamint a legjobb minőségű
aradi lisztek
 és naponta friss élesztő stb. a legszolidabb ki-
 szolgálás mellett kapható.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA

ETERNIT
PALATA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 33.

Budapesti
Harisnyakirály

ajánlja dús
 raktárát
 női, férfi és gyer-
 mekharisnyákba
eredeti
gyári áron.
 12 pár megrende-
 lésnél bérmentve.
 harisnyafejlek
 elvállaltatnak —
 Árjegyzék kivá-
 natra ingyen. —

Budapesti harisnyakirály
 főraktár V., Fűrdő-u. 1/a.

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
MAROS-VÁSARHELYT.

Teljesen befizetett alaptőke egy millió korona.

Fióktintézetek: Csikszeredán, Marosludason, Nyárádszeredán, Parajdon, Székelyudvarhelyen, Székelykeresztúron

Van szerencsénk tudatni, hogy

Székelyudvarhelyi fióktintézetünket
 Deák-tér 10. szám alatt folyó hó 22-én, hétfőn, s ezzel kapcsolatban

Székelykeresztúri kirendeltségünket
 a piactéren f. hó 24-én, szerdán, megnyitjuk.

Ezen fióktintézet, illetve kirendeltség ügyeit a következő urakból álló igazgató-választmányok intézik, u. m.

Székelyudvarhelyen:	Székelykeresztúron:
Elnök: Ugron János, földbirtokos.	Elnök: dr. Lukácsffy István, kir. közjegyző.
Alelnök: dr. Solymossy Lajos áll. főreálisk. igazgató	Dr. Lengyel Árpád, orvos.
Florián Kristóf, kereskedő.	Sándor János, unitárius gymn. igazgató.
Dr. Horváth Károly, kir. közjegyző.	Bálint Dániel, iparos.
Méthé Pál, földbirtokos.	
Papp-Zakor József, birtokos.	
Szabó István, földbirtokos.	

Dr. Válcik Ferencz, ügyvéd, megyei tisztviselő.

Fenti fióktintézet és kirendeltség működését egész Udvarhelymegyére kiterjesztvén, foglalkoznak a banküzlet és takarékpénztár minden ágával, és pedig:

Jelzálogkölcsonöket nyújtanak földbirtokokra és házakra olcsó kamat mellett, továbbá törlesztéses kölcsönöket 300 koronától kezdődőleg a tőketörlesztést és kamatot magába foglaló félévenkénti részletfizetések ellenében földbirtokra és nagyobb városokban levő házakra a becsérték feléig; 10-65 évig terjedő időre 4 1/2% alapkamattal. Magasabb kamatu előző kölcsönök convertáltak.

Leszámítolnak 6 havi lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat és utalványokat a legolcsóbb kamat mellett. Elfogadnak betéteket könyvecskére és folyószámlára s azokat felmondás nélkül visszafizetik.

Előleg adnak értékpapírokra és bétárolt árukra. Vásárolnak és eladnak értékpapírokat, külföldi pénzeket; beváltanak szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat.

Folyószámlai hitelt nyújtanak betáblázásra és más elfogadható biztosítékra.

Marosvásárhely, 1905. május 15. Teljes tisztelettel

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Maros-Vásárhelyt
 Báró Kemény Ákos, elnök. Tauszik B. Hugó, kir. tan. vezérigazgató.

Arverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járás-bíróságnak V. 236/3—1905 polg. számú végzése által sz.-udvarhelyi Szebeni Antalnak, képviselve Dr. Válcik Ferencz által, sz.-udvarhelyi ifj. Rájk József és neje Mészáros Vilma ellen, 2100 kor. tőke és járuléka iránti ügyben, alpereseknél Sz.-udvarhely községben összesen 1510 koronára becsült következő javai, u. m.: Egy minerva varrógép 54269 sz. alatt, egy cilinder varrógép 10374 sz. alatt, egy pár bagariabőr férfi csizma, három pár sárga bőrből készült férfi csizma és még 3—37 tétel alatti különféle ingók, Sz.-udvarhelyen alperesek ifj. Rájk József neje Mészáros Vilma házában 1905. június hó 28-án délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendő, esetleg a becsáron alól is a többet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhívhatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek vélnék, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasítani.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
 Sz.-udvarhelyt, 1905. június hó 4-én.

Biró Sándor, kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 3119—1905.
 tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Borboly Ferencz végrehajtónak Szócs Gergely és Tifán Antal végrehajtást szenvedők elleni 118 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék, kir. járásbírósg területén levő Oroszhegy határában fekvő, az oroszhegyi 754 sz. telekjegyzőkönyvben A + 1 rend. 9624/2. sz. alatti kaszálóra 24 korona, A + 2 rend 9826/1. 9826/2. sz. alatti ingatlanra 176 korona, A + 3. rend 9827/3 sz. alatti kaszálóra 72 korona, A + 4. rendszám 9843 sz. alatti kaszálóra 36 korona, továbbá az 1730 sz. tjkvben A + 1 rend 9661/b és 9662/b helyrajzi szám alatti kaszáló és faházból Szócs Gergely jutalékára 218 korona, az 1739 sz. tjkvben A + 1 rendszám 9641 sz. alatti kaszálóból Tifán Antal jutalékára 265 korona ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy fennebb megjelölt ingatlanok az 1905 évi július hó 5-ik napján d. e. 9 órakor Oroszhegy községében megállapított kikiáltási áron alól is eladati fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
 Sz. udvarhely, 1905. május 17-én.

Mihály, kir. törvényszéki egyes bír.

Elsőrendű gyártmány!
 Kedvező feltételek!

Benzin-lokomobilok. Teljes cséplő szerelvények.
Benzin-motorok. Szívógáz-motorok.

Ozers és Bauer motor-gyáriraktára
 BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tömör kivittel!
 Legmesszebbmenő szavatosság!

Első Styriai kötőgépgyár
 Engel J. L. műgépész — Magyarországi képviselő és raktár
 Budapest, Teréz-körút 20.
A leghiresebb kötőgépek
 házi és ipari célra részletekért is kaphatók.
 Árjegyzék ingyen, bérmentve.
 Varrógép, kerékpár javító műhely.

Kifünő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND CEMENTGYÁR

Brassóban Székelyudvarhelyt kapható Rösler és Gábor uraknál.